

Retningslinjer for NUKs Varslingsutvalg¹

MÅL

NUKs mål er at barn og unge skal komme nærmere Kristus, fordype seg i Troen, og engasjere seg i Kirken. Vårt arbeid bygger på verdiene tro, fellesskap og handling.

For best mulig å fremme organisasjonens formål og verdier, er det et mål at NUK skal være en trygg og tillitsfull organisasjon. Det vil si å være et trygt fellesskap for alle medlemmer i NUK og alle våre deltakere på våre arrangementer og aktiviteter. Dette innebærer å skape et godt miljø som ivaretar de som melder ifra om noe kritikkverdig.

Effektive varslingsrutiner er både forebyggende arbeid og effektivt beredskapsarbeid. Å varsle, og å tilrettelegge for varsling, er en viktig ansvarsoppgave for katolikker – det er både en del av våre åndelige barmhjertighetsgjerninger og det apostolat vi som legfolk utøver. Dette dokumentet gir retningslinjer for mottak og håndtering av varsler. Det er styrets ansvar å tilse at retningslinjene er oppdatert og blir utbedret, og sekretariatets ansvar at disse til enhver tid er på plass.

NUK oppfordrer alle som opplever eller kjenner til kritikkverdige forhold til å melde ifra i henhold til NUKs varslingsrutiner.

DEFINISJONER OG OMFANG

Disse retningslinjene gjelder alle tillitsvalgte i NUK, fra lokallagsstyrer til Hovedstyret. Det gjelder på alle aktiviteter som skjer i sammenheng med NUK, fra lokallagsarbeid til sentrale arrangementer.

Varsel: En bekymringsmelding – skriftlig eller muntlig - til en tillitsperson som tas videre til Varslingsutvalget, som håndterer saken videre. Det kan være noe man selv har opplevd, observert, har mistanke om eller fått vite om.

¹ Vedtatt av LM 11. september 2022; revidert av HS 12. april 2023

Kritikkverdige forhold: Dette innebærer adferd eller handlinger som bryter med NUKs etiske retningslinjer, forventningsplakat, ledererklæring eller leirsjefavtale. Forholdene må ikke nødvendigvis ha skjedd innenfor NUK, det vil si på et sentralt eller distrikts-basert NUK-arrangement eller aktivitet i regi av et NUK-lokallag, men hvis personen har tillitsverv i NUK oppfordres man til å melde ifra.

Seksuelle overgrep: Seksuelle overgrep er ulike seksuelle handlinger foretatt uten legitimt og genuint samtykke fra den utsatte.. Dette inkluderer seksuelle handlinger eller ytringer en person gjør mot en annen person der det er betydelig aldersforskjell, avhengighet, maktulikhet, utnyttelse av tillitsrelasjon, press, tvang, vold eller manipulasjon.

Trakassering: Uønsket oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom. Omfatter både verbal, ikke-verbal og fysisk adferd.

Seksuell trakassering: Når trakasseringen spiller på kropp, kjønn eller seksualitet.

Grenseoverskridende adferd: Handlinger som bryter med grenser for en persons integritet. Dette kan være, men er ikke begrenset til, uønskede seksuelle tilnærmelser, oppfordring om seksuelle tjenester, verbal eller kroppslig adferd av seksuell natur som oppleves ydmykende og/eller invaderende.

VEILEDNING FOR EN SOM ØNSKER Å VARSLE

Hvis man ønsker å melde om noe kritikkverdig kan dette gjøres på flere måter.

1. Man kan benytte seg av NUKs varslingsportal. Her kan man varsle både anonymt og med navn – hvis man varsler anonymt kan man selv velge å oppgi navnet sitt når man føler seg trygg.
2. Man kan ta direkte kontakt med en person i NUKs Varslingsutvalg. Man kan ta personlig kontakt, eller via e-post, telefon eller melding.
3. Det er greit å be om hjelp fra en person du har tillit til for å levere et varsel. Om det er en i lokallagsstyret, en prest, en foresatt, barne- og ungdomsarbeider, et søsken, katekesekoordinator, leirleder, leirsjef eller annen tillitsperson i NUK.

VEILEDNING FOR EN SOM MOTTAR MISTANKE, MELDING ELLER ANKLAGE

Selv om vi oppfordrer til å melde direkte fra til Varslingsutvalget, kan det hende at man mottar mistanke, melding eller anklage som lokallagsleder, leirleder, leirprest, leirsjef, eller tillitsvalgt i NUK.

1. Når du mottar et varsel, skal du informere om at NUKs varslingsutvalg skal informeres og at dere kan gjøre det sammen. Alternativt vil du gjøre det, og personen kan velge å være anonym. Hvis personen ønsker å fortelle deg mer, lytt og støtt vedkommende. Bekreft det du hører ved å gjenta det som blir sagt. Si gjerne ifra at du ønsker å notere det personen sier, slik at du er sikker på at du får med deg alt som blir fortalt.
2. Sikre situasjonen og vurder om det er behov for akutt psykisk eller fysisk helsehjelp. Ta kontakt med prest, leirsjef, lokallagsleder eller varslingsutvalg hvis du trenger hjelp til å finne ut om det må tas umiddelbare grep. Det er ditt ansvar å ivareta personen inntil andre ansvarspersoner overtar.
3. Kontakt Varslingsutvalget – enten direkte eller via varslingsportalen. Kontakt aldri den som anklages.
4. Varslingsutvalget har ansvar for videre oppfølging av situasjonen. Ved behov vil de bistå den utsatte med besøk til legevakt for fysisk og psykisk helsehjelp og for å sikre bevis. Dersom den utsatte er under 16 år, melder Varslingsutvalget fra til foresatte og/eller barnevern. Er den utsatte 16 år eller eldre kontaktes foresatte i dialog med den utsatte.
5. Varslingsutvalget vurderer om forholdet er en sak for NUK og har ansvar for videre saksgang.

VIDERE SAKSGANG I HÅNTERING AV VARSLER

Det vil alltid være flere personer som er berørt når det kommer mistanke eller anklager om kritikkverdige forhold. Alle bør bli ivaretatt. Spesielt gjelder dette den utsatte og den det er varslet om. Ivaretagelse av den utsatte vil ha forrang i fasen hvor saken undersøkes.

Videre saksgang består av innledende undersøkelser, vurdering om forholdet skal politianmeldes og individuelle møter med de berørte partene for å få klarhet i hva som har skjedd. På bakgrunn av dette avgjør Varslingsutvalget om NUKs retningslinjer har blitt brutt og hvilke konsekvenser det eventuelt skal få.

1. Varsel mottas og undersøkes. NUK skal ikke etterforske, men få klarhet i om forholdet er et lovbrudd og om det skal anmeldes. I de fleste saker vil den utsatte få bestemme om forholdet skal anmeldes. I særs grove tilfeller må Varslingsutvalget vurdere om forholdet vil anmeldes selv om den utsatte ikke ønsker dette, for at politiet skal kunne sette i gang en etterforskning.
2. Hvis forholdet det blir varslet om politianmeldes vil, som hovedregel, ikke den det er varslet om kontaktes før politiet er ferdig med sin etterforskning. Dette for å sikre bevis og at politiet får første samtale med involverte parter. Unntak fra dette er behov for å suspendere personer der det er behov for å avverge.
3. Etter at politiet er ferdig med sin etterforskning vil Varslingsutvalget følge opp den utsatte og den det er varslet om. Varslingsutvalget kan være behjelpelig med å opprette kontakt med hjelpeinstanser og andre ressurser.
4. Suspensjon: En tillitsvalgt som blir anklaget, mistenkt eller anmeldt for alvorlig trakassering, grenseoverskridende adferd, overgrep eller annen ulovlig virksomhet, vil som hovedregel bli suspendert fra verv og oppgaver inntil saken er avklart med politi, rettsinstans og i NUK. Det er Varslingsutvalget som fatter vedtak om suspensjon. Suspensjonen vil stå inntil nytt vedtak er fattet.
5. Når saken er ferdigbehandlet i politi og rettsinstanser eller i de saker hvor det ikke foreligger en politianmeldelse, vil Varslingsutvalget følge opp saken med alle berørte parter. Det er viktig at alle berørte parter får mulighet til å uttale seg og blir hørt på lik linje. Den det er varslet om kalles inn til samtale til sist slik at Varslingsutvalget skal kunne legge fram alle anklager og at omvarslede får mulighet til å forklare seg på alle punkter. Det vil føres referat fra samtale, og disse vil være hovedgrunnlaget for konklusjonen i saken.
6. Om personen det er varslet mot eller personen som har opplevd handlingen(e) det er varslet om ikke ønsker å forklare seg, vil Varslingsutvalget kunne konkludere på bakgrunn av de fakta de har i saken etter 6 måneder. I saker hvor det ikke foreligger tilstrekkelig info vil saken måtte vurderes henlagt. Varsler som henlegges oppbevares i 3 til 5 år beroende på alvorlighetsgrad. Dette for å kunne ta opp igjen saken om forhold endrer seg, eller det kommer inn nye varsler om

samme person.

7. Dersom Varslingsutvalget konkluderer at det er forekommet brudd på NUKs retningslinjer, vil de vedta og iverksette sanksjoner etter vurdering av alvorlighetsgrad. Reaksjoner kan være alt fra skriftlig advarsel til utestengelse fra arrangement til fratredelse fra verv. Dersom det stadfestes alvorlige brudd på retningslinjene eller brudd på straffeloven kan det fattes vedtak om eksklusjon. Dette gjelder også om bruddene har skjedd utenfor NUK. Vedtak fattet av Varslingsutvalget kan ankes til Hovedstyret.
8. Varslingsutvalget vil også vurdere om saken skal meldes videre til de Fagetiske Rådene for videre kirkelig behandling, eller om sogneprest/biskop skal informeres om saken.

VARSLINGSUTVALGET

Varslingsutvalget skal bestå av fire personer, hvor det skal være minst én av hvert kjønn. Ungdomsprest og generalsekretær er to av medlemmene.

Landsstyret utpeker de resterende medlemmer. Hvis et medlem trekker seg, kan Hovedstyret utpeke et midlertidig medlem frem til Landsstyret kan treffes.

RETNINGSLINJER DERSOM DEN ANKLAGEDE ER ANSATT I NUK

Når en ansatt er mistenkt/anklaget/anmeldt er det arbeidsgiver ved generalsekretær som håndterer saken i tråd med de arbeidsrettslige reglene på området. Hvis generalsekretær er den mistenkte/anklagede/anmeldte, håndteres saken av styreleder i samråd med Varslingsutvalget.

OPPFØLGING I ETTERKANT

Varslingssaker er ofte svært belastende for de involverte og krever at NUK gir god oppfølging, også i etterkant. Varslingsutvalget vil være tilgjengelig for partene i en periode etter at vedtak er fattet, hvor lenge vil være avhengig av saken.

LAGRING AV DOKUMENTASJON

Informasjon og dokumentasjon fra saksgangen lagres i 3 til 10 år beroende på sakens alvorlighetsgrad. Denne oppbevares sikkert og konfidensielt i tråd med regler for personvern. I NUKs tilfelle, brukes en varslingsportal levert av MittVarsel: en egen databehandleravtale foreligger for dette.